

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสูง อันได้แก่ อาชีวศึกษาหรือระดับปริญญาบัณฑิตนั้น มีโครงสร้างการจัดซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน ทั้งส่วนที่ระบุไว้ในหลักสูตรโดยตรง เช่น การเรียน การสอน รายวิชาต่าง ๆ และส่วนที่เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร สำหรับกิจกรรม เสริมหลักสูตร รูปแบบหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญ เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียน การสอนทางศิลปะ ได้แก่ การจัดแสดงผลงาน นักศึกษาหรือการจัดนิทรรศการ

ในการจัดการเรียน การสอน ทั้งส่วนที่เป็นรายวิชาต่าง ๆ กับส่วนที่เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีแนวทาง และวิธีดำเนินการแตกต่างกันออกไปซึ่งแต่ละอย่างล้วนเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น จึงควรจะศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ในระดับอาชีวศึกษา

การจัดนิทรรศการระดับอาชีวศึกษาในปัจจุบันนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมรวมทั้งความสามารถในเชิงทักษะวิชาชีพต่าง ๆ ที่จะ เป็นประโยชน์แก่วงการศึกษาของชาติ (จรรยา สุทธิเดช 2528 : 23)

นิทรรศการศิลปอาชีวศึกษาที่จัดโดยครู อาจารย์นั้น แสดงให้เห็นความตั้งใจจริง เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน เพราะครูที่ตีควรรู้จักชวนขยายศึกษาหาความรู้ คิดค้นสร้างสรรค์ สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น ในการนำผลงานศิลปะจากทุกภาคของประเทศมาจัดรวมกันนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนแนวความคิดซึ่งกันและกันรวมทั้งประโยชน์ที่ได้จากการจัดนิทรรศการนี้ ทำให้บุคคลที่อยู่ในวงการศึกษาสามารถนำไปพัฒนาการศึกษาศิลปะของชาติด้วย (สกุล ศรีพรหม 2532 : 2)

นายเอกวิทย์ ณ ถลาง (2532 : 2) ได้ให้ความคิดเห็นต่อการแสดงนิทรรศการ ศิลปอาชีวศึกษาที่จัดขึ้น ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยว่า เป็นการกระทำที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพราะทำให้ผู้ชมทุกประเภท ทุกวัย ได้มีโอกาสรับรู้ชื่นชมผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ และก่อให้เกิดความรู้ ประสบการณ์ จากผลงานที่จัดแสดงเป็นอย่างดี

ทางด้านกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนิทรรศการศิลปะ ดังจะเห็นได้จาก คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ 592/2527 เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ในงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา 28 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหลายด้านช่วยกันวางแผนดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมอาชีวศึกษา 2528 : 5) จึงทำให้มีนิทรรศการ ศิลปอาชีวศึกษาเป็นประจำทุกปีซึ่งเป็นการจัดแบบรวมผลงานของ วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศ เข้าด้วยกัน โดยมีสถานที่จัดอยู่ในกรุงเทพฯ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

สำหรับวิธีการจัดนั้น ถึงแม้ว่าจะได้รับการส่งเสริมจากกรมอาชีวศึกษาก็ตาม แต่ครู อาจารย์จากวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นตัวแทนในการวางแผน และดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือกับนักเรียน ส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง จัดตามสถานศึกษาแต่ละแห่งบทบาทของครูลดลง เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำปรึกษาเท่านั้น นักเรียนก็มีโอกาสแสดงออกอย่างเต็มความสามารถ

รูปแบบของนิทรรศการทั้งสองแบบดังที่กล่าวข้างต้นนั้น ยังไม่มีหลักการที่แน่นอนตายตัว แต่จะเป็นการจัดที่ต้อ้งการให้เข้ากับวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานศิลปะสู่ประชาชน จึงทำให้มีอุปสรรคหลายประการดังที่ สุรเดช วิเศษสรุการ (2532) กล่าวว่า การนำผลงานศิลปะของกลุ่ม วิทยาลัยอาชีวศึกษา จากภาคต่าง ๆ มารวมกัน เพื่อจัดแสดงในกรุงเทพฯ นี้สามารถนำมาจัดแสดงได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะมีปัญหาทางด้านขนส่งผลงานศิลปะ ประเภทต่าง ๆ ทั้งจากสถานที่ ใกล้และไกล และในงานนิทรรศการของกลุ่มคนอาชีวศึกษาภาคกลาง ซึ่งจัดที่มหาวิทยาลัย ศิลปากรกล่าวถึง การจัดนิทรรศการแบบร่วมกันกับสถานศึกษาต่าง ๆ ที่สังกัดกรมอาชีวศึกษาว่า ลักษณะของการจัดแสดง ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังมีข้อบกพร่องและขาดความ

สมบูรณ์ ในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งเรื่องของเวลาด้วย

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ย่อมมีผลต่อเนื่องมาถึงการจัตนบริหารศการภายในของแต่ ละวิทยาลัย ซึ่งมีนักเรียนเป็นผู้จัด โดยไม่มีหลักเกณฑ์การจัดที่ถูกตองนัก อีกทั้งยังขาดประสบการณ์ ด้วย เพราะการจัตนบริหารศการ ถึงแม้จะได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากครู อาจารย์ และกรม อาชีวศึกษาก็ตาม ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ก็ยัง ไม่มีวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรศิลปศึกษาของกรม อาชีวศึกษา คือหลักสูตร ปวช.2530 (กระทรวงศึกษาธิการ กรมอาชีวศึกษา, 2530)

ลักษณะของบริหารศการศิลปะที่จัดขึ้นโดยครู อาจารย์ หรือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา มีความสอดคล้องกับที่ อนงคัทร สมานชาติ (2525 : 38) กล่าวถึง กิจกรรม เสริมหลักสูตรว่า เป็นการจัตนขึ้นเพื่อช่วยเสริมประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยไม่มีระบุไว้ในหลักสูตร หรือบังคับให้เรียนเพื่อเป็นคะแนน แต่เป็นการช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ผู้เรียนดัง เช่น บริหารศการจิตรกรรม ปวช.3 เป็นบริหารศการย่อยของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมที่จัตนทำขึ้น เป็นครั้งคราว มีเนื้อหาเรื่องราว เฉพาะในหลักสูตร ใช้เวลาในการจัดไม่นานนัก (สุจิตรงาน บริหารศการ ปวช.3 2533 : 4) แต่ก็นับว่ามีประโยชน์ต่อการศการ ทั้งที่จัตนภายใน หรือ ภายนอกสถานศึกษาก็ตาม ดังที่ วิบูลย์ สีสวรรณ (2529 : 45) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการจัด บริหารศการ ไม่ว่าจะ เป็นบริหารศการศิลปะที่จัดโดยกลุ่มบุคคล หรือจะเป็นการแสดงเดี่ยวก็ตาม ล้วนแต่มีประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวมแทบทั้งสิ้น

ดังนั้นในการเรียน การสอนศิลปศึกษา การส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสนำผลงานที่ได้ จากการเรียนในเนื้อหาหลักสูตรมาจัดแสดงแล้ว นับว่าเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง แต่รูปแบบและ วิธีการจัดยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ตัก มีการจัดตามที่เคยผ่านการดูงานบริหารศการของสถาบัน การศการอื่น ๆ มีการขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนเป็นครั้งคราว แต่มิได้เป็นทางการ นักเรียน ต้องแก้ปัญหาเองในหลาย ๆ ด้าน ตั้งแต่การเตรียมออกแบบ การใช้เทคนิคในการจัดแสดง การ โฆษณาประชาสัมพันธ์ ฯลฯ จึงสมควรที่จะ ได้มีการศการสภาพของการจัตนบริหารศการที่มีอยู่จริง โดยเฉพาะระดับ ปวช. แผนกจิตรศิลป์ที่มีการสร้างสรรค์ผลงานประเภท จิตรกรรม ประติมากรรม

และภาพพิมพ์ ซึ่งนำมาใช้จัดแสดง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่การจัดนิทรรศการของวิทยาลัย
อาชีวศึกษาด้วย

สำหรับเหตุผลที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ ดังที่
นักการศึกษาท่านหนึ่ง ชื่อ เอ็ด การ์ เดล (อ้างถึง ใน นิพนธ์ ศุภปริตี 2518 : 32) ได้นำเสนอ
กรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) และลำดับการจัดนิทรรศการไว้ในชั้นที่ 6 ใน
จำนวน 10 ชั้น ว่าการจัดนิทรรศการ เป็นประสบการณ์แก่ผู้เรียนด้วย การจัดแสดงภาพ และวัสดุ
ต่าง ๆ ซึ่งอาจมีการสาธิตหรือการฉายภาพยนตร์ประกอบก็ได้ โดยเฉพาะถ้าผู้เรียนเป็นผู้จัดขึ้น
เองจะยิ่งดี หน้าที่ของครูจึงควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้นั่นเอง ซึ่ง
ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับที่ เจนจิตร กุลทลบุตร (2524 : 6) กล่าวถึง ความจำเป็นของการ
จัดนิทรรศการว่า สิ่งสำคัญในการศึกษาศิลปะคือการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน เพราะนอกจากจะ
เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ชมแล้ว ยังเป็นการแสดงความสามารถทุก ๆ ด้านของผู้จัดด้วย ไม่ว่า
นิทรรศการนั้นจะเป็นในรูปแบบใดก็ตาม ย่อมมีคุณค่าในตนเองทั้งสิ้น เพราะทำให้นักเรียนมีความ
พยายามในการปฏิบัติงานศิลปะมากขึ้นกว่าเดิม เป็นความภูมิใจที่ได้แสดงผลงาน และนักเรียนกับ
ครูได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน ทั้งยังทำให้วิชาศิลปะมีความสำคัญอีกมากในสังคมทั่ว ๆ ไป (มธูรา
จึงอยู่สุข 2529 : 12)

นอกจากนิทรรศการศิลปะ จะช่วยส่งเสริมด้านการเรียนการสอนศิลปะแล้ว ยังเป็นการ
สร้างวัฒนธรรมของคนดูให้มารับความงาม ความเข้าใจ การอนุรักษ์ ช่วยเผยแพร่ความรู้พื้นฐาน
ในเรื่องศิลปะสำหรับประชาชน เพราะจากอดีตที่ผ่านมาได้สร้างแต่ช่างไม่ได้สร้างผู้เสพชมงาน
ศิลปะ (ถนอม ชำภักดี 2529 : 18) เช่นเดียวกับที่ จุฑารัตน์ วิทยา (2533 : 5) เห็นว่า
นิทรรศการศิลปะ นอกจากจะช่วยให้การศึกษาศิลปะครบวงจรแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่ ความรู้
ความเข้าใจศิลปะต่อสาธารณชน อันเป็นผลให้เกิดความเจริญทางจิตใจแก่ผู้ชมรวมทั้งเป็นการ
สร้างทรัพยากรบุคคลที่ดีแก่ชาติด้วย

ทางด้านบทบาทของครูที่มีต่อการจัดนิทรรศการศิลปะนั้น สมชาย นิลอาธิ (2527 : 28) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนเป็นหลักสำคัญที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน และประชาชน เพราะศิลปะศึกษาเป็นวิชาที่ต้องมีผลงานปรากฏให้เห็นชัดเจน ก่อให้เกิดผลทางความนิยมชมชื่นได้มาก ครูศิลปะต้องพร้อมเสมอในการทำงานศิลปะให้ปรากฏทุกโอกาส เป็นการสนอง ความต้องการของสังคมทางด้าน ประโยชน์และคุณค่าของศิลปะ

ในการจัดสภาพห้องเรียนศิลปะนั้น ครูควรตกแต่งด้วยบรรยากาศที่มีผลงานศิลปะประดับ มีที่ติดตั้ง จัดแสดงผลงานของนักเรียน อันจะเป็นส่วนช่วยกระตุ้นเร้าใจให้นักเรียน อยากเรียน ศิลปะมากกว่าห้องเรียนที่มีแต่โต๊ะ เก้าอี้ กระจาดดำ ผึงว่างเปล่า และก่อให้เกิดความรู้สึก จืดชืด ไม่น่าสนใจ (ผดุง พรหมมูล 2527 : 60)

การจัดนิทรรศการยังเป็นการให้ครู อาจารย์ในโรงเรียน ได้แสดงผลงาน สื่อการเรียน การสอน ของหน่วยงาน และของโรงเรียน เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนมีความพร้อม ด้านการเรียน การสอนอยู่เสมอทั้งยังเป็นการเผยแพร่ให้ชุมชนรับรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าของ โรงเรียนด้วย (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ 2533 : 38)

นอกจากนั้นในการสัมมนาผู้สอนศิลปะ เกี่ยวกับสถานะการศึกษาศิลปะระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างวันที่ 26 - 27 ก.ค. 2527 การสรุปผลตอนหนึ่ง กล่าวถึง การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจทางศิลปะว่า ควรจัดให้มีการสัมมนา และนิทรรศการ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะของแต่ละสถาบัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมด้วย (สรุปผลการสัมมนาเรื่อง สถานะการศึกษาในประเทศไทย 2527 : 69)

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งต่างให้ความสำคัญในการจัดนิทรรศการ ดังเช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดการแสดงนิทรรศการวิทยานิพนธ์ศิลปะของนักศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการศึกษาศิลปะ คือการฝึกฝนให้นักศึกษาสังสรรค์ผลงานแล้วนำมาเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ ชำบชึ้ง กับศิลปะ

ประเภทต่าง ๆ (อุดม วิเชียรเจริญ 2518 : 4)

นิทรรศการศิลปะกุศล จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะของคณาจารย์ ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และศิลปิน กิตติมศักดิ์ตลอดจนการหาทุนเพื่อการกุศลสำหรับพัฒนาการศึกษาของภาควิชาศิลปศึกษา (โครงการนิทรรศการศิลปะกุศล 2533 : 3)

สำหรับระดับความนิยมของการจัดนิทรรศการศิลปะ (กำจร สุนพงษ์ศรี 2521 : 4-5) ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในสูจิบัตรนิทรรศการศิลปะครั้งที่ 6 ของภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า นิทรรศการศิลปะในยุโรปนั้น ความนิยมในการจัดนิทรรศการถือว่าเป็นความนิยมอยู่ในระดับสากล ซึ่งเป็นการจัดขึ้นภายหลัง ที่นักศึกษาได้คร่ำเคร่งกับการทำงานมาตลอดทั้งปี และสถาบันแทบทุกแห่งในโลก เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ก็จะนำผลงานมาจัดแสดง เพื่อเผยแพร่ออกสู่สายตาประชาชน ดังเช่น สถาบันการศึกษา Otis Art Institute แห่งนครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา พอสิ้นปีการศึกษาทุกปีก็จะมีการจัดแสดงผลงานโดยนักศึกษาเป็นผู้จัดเองทั้งหมด เป็นประจำจนแพร่หลายเป็นที่รู้จักเมื่อถึงวันนิทรรศการ ผู้คนจะมาเลือกซื้อผลงานศิลปะกรรมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีบุคคลอาชีพต่าง ๆ เช่น นายแพทย์ นายธนาคาร ครู อาจารย์ และแม่บ้าน เป็นต้น

นอกจากบทบาทและความสำคัญต่าง ๆ ของนิทรรศการ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แล้วยังสามารถเห็นบทบาทของนิทรรศการที่สถาบันการศึกษาทางศิลปะ ได้บรรจิวិชาการจัดนิทรรศการไว้ในหลักสูตรต่าง ๆ เป็นต้นว่า

หลักสูตร ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้จัดวิชา 362 - 465 นิทรรศการเป็นวิชาเลือก (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 2530ก)

หลักสูตร ปริญญาการออกแบบอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้จัดวิชา 362 - 465 นิทรรศการเป็นวิชาเลือกบังคับ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, 2530ข)

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้จัดวิชา 420668 การนิเทศน์และหอศิลป์ เป็นวิชาเลือก (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, ภาควิชาศิลปศึกษา, 2527ค)

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ คณะโบราณคดี ได้จัดวิชา 317 - 487 ชื่อวิชา การนิเทศน์และหอศิลป์ เป็นวิชาเลือก (มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะโบราณคดี, ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ 2528 : 15)

ในรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ยกมานี้ ทำให้เห็นได้ว่า วิชาที่เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการและหอศิลป์ ได้ถูกจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา นอกจากนั้นแล้วกิจกรรมการจัดนิทรรศการถือว่าเป็นการศึกษาแบบหนึ่งที่ทำให้การศึกษานอกระบบ ซึ่งประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพสามารถมาใช้บริการ หรือมาศึกษาหาความรู้ได้โดยเท่าเทียมกัน เพราะช่วยในการส่งเสริมความรู้ ต่อการศึกษาในระบบด้วย(ประชุม ชุมเพ็งพันธ์ 2530 : 28) เช่นเดียวกับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้วางรากฐานของมหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวถึงการจัดนิทรรศการว่า นิทรรศการศิลปะ นอกจากจะให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องราวของศิลปะแล้ว ยังให้ความสุขทางใจ และทำให้เกิดความคิดแต่สิ่งที่ดีงาม นอกจากนั้นนิทรรศการศิลปะ ยังก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านการเผยแพร่เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางศิลปะ ทำให้ศิลปะมีโอกาสรับใช้สังคม ศิลป์ พีระศรี อ้างถึงในทองใหญ่ ทองใหญ่ 2524 : 3

จากความสำคัญของนิทรรศการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะกรมอาชีวศึกษา มีการจัดนิทรรศการขึ้นเป็นประจำ ซึ่งมีการจัดแบบรวมทุกวิทยาลัยที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยมีสถานที่จัดแสดงอยู่ในกรุงเทพมหานคร วิธีการจัดเช่นนี้อาจจะมีความสะดวกในเรื่องสถานที่ ประธานเปิดงาน และงบประมาณ แต่จะมีปัญหาด้านการขนส่งวัสดุ อุปกรณ์ และกำลังคน อีกรูปแบบหนึ่งเป็นการจัดนิทรรศการภายในของแต่ละสถานศึกษา การจัดแบบนี้ถึงแม้จะไม่มีปัญหาเรื่อง การขนย้ายถ้าไม่เลือกสถานที่ห่างไกลจากสถานศึกษาก็จะมีปัญหาในด้านอื่น

เช่น ผู้บริหาร งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสูจิบัตร จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวนี้ จึงสมควรที่จะได้มีการศึกษาสภาพ การจัดการนันทนาการที่มีอยู่จริง เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง การจัดการนันทนาการในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และอื่น ๆ ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการนันทนาการศิลปะตามขั้นตอนดังนี้ การวางแผน การเตรียมงานการจัดทำ การประชาสัมพันธ์ การเปิดการแสดงและการประเมินผลและติดตามผล
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการนันทนาการศิลปะ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการนันทนาการศิลปะ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย

1. อาจารย์ ผู้สอนอยู่ในระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ของสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในอาชีวศึกษาภาคกลาง
2. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3 แผนกจิตรศิลป์ ภาคปลายปีการศึกษา 2534 ในสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในอาชีวศึกษาภาคกลาง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นันทนาการศิลปะ

หมายถึง การจัดกิจกรรมแสดงงานศิลปะแบบชั่วคราว ที่จัดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง

วิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 แห่ง ที่มีการเปิดสอนสาขา
 วิชาศิลปหัตถกรรม ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
 วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
 วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดนิทรรศการของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับจัดนิทรรศการในสถานศึกษาทั่วไป
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดนิทรรศการสำหรับสถานศึกษาศิลปะอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย